

บทที่ 1

บทนำ

ปัญหาและความเป็นมาของปัญหา

การศึกษานับเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนามนุษย์ให้เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่า ที่เรียกว่า ทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งถือเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศ ดังที่ ศักดิ์ชัย เกียรติธนาสินทร์ (2547 : 37) กล่าวว่า การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพราะการศึกษาเป็นการให้ความรู้ สติปัญญา ทักษะความชำนาญและทัศนคติที่ดีต่อความรู้ หากสังคมใดพลเมืองขาดการศึกษาเรียนรู้ สังคมนั้นย่อมประสบปัญหาต่างๆ อันเกิดจากความไม่รู้ ความขาดสติและการให้เกียรติต่อชีวิตที่อยู่ร่วมกันในสังคม หากสังคมใดมีประชากรที่มีความรู้ความสามารถ มีการศึกษาที่ดีแล้วก็ย่อมส่งผลต่อสังคมและประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรืองได้ ซึ่ง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ทรงห่วงใยและเล็งเห็นความสำคัญของการศึกษาที่มีต่อการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ดังพระบรมราโชวาทตอนหนึ่งว่า

“...การศึกษาเป็นปัจจัยในการสร้างและพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ และคุณธรรมของบุคคล สังคมและบ้านเมืองใดให้การศึกษาที่ดีแก่เยาวชนได้อย่างครบถ้วนพอเหมาะกัน ทุก ๆ ด้าน สังคมและบ้านเมืองนั้นก็จะมีพลเมืองที่มีคุณภาพ ซึ่งสามารถธำรงรักษาความเจริญของประเทศชาติไว้และพัฒนาให้ก้าวหน้าต่อไปได้ตลอด...” (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542:5)

ปัจจุบันรัฐบาลมุ่งเน้นที่จะใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการยกระดับและพัฒนาคนให้มีความรู้และมีคุณภาพด้วยกระบวนการจัดการศึกษา เพราะถ้าคุณภาพของประชากรในประเทศไม่ได้รับการยกระดับ ไม่ได้ได้รับการพัฒนาให้สูงขึ้นแล้วประเทศไทยจะไม่สามารถพัฒนาเท่าเทียมกับประเทศอื่นๆ ได้หรือหากจะทำก็ทำได้ยาก (พนม พงษ์ไพบูลย์, 2544 : 2) ซึ่งเห็นได้จากการที่รัฐบาลได้มีการปฏิรูปการศึกษาและขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็น 12 ปี ปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์และของจริง ตลอดจนมีการนำสื่อและเทคโนโลยีการศึกษาสมัยใหม่หรือนวัตกรรมการศึกษามาช่วยเสริมคุณภาพการศึกษามากยิ่งขึ้น ดังจะเห็นได้จาก พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 9 มาตรา 64 และ หมวด 4 มาตรา 24(5) (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2545:38, 14) ที่รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุน

ให้มีการผลิตและพัฒนาบทเรียน ตำรา หนังสือทางวิชาการ สื่อสิ่งพิมพ์อื่น วัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอื่น โดยเร่งรัดพัฒนาขีดความสามารถในการผลิต จัดให้มีเงินสนับสนุนการผลิตและมีการให้แรงจูงใจแก่ผู้ผลิต และพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ทั้งนี้ โดยเปิดให้มีการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม รวมถึงส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ

สื่อการเรียนการสอน ถือเป็นตัวกลาง ซึ่งมีความสำคัญที่สุดในกระบวนการเรียนการสอน เพราะสื่อการเรียนการสอนเป็นเครื่องมือสำหรับผู้สอนที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และสื่อการเรียนการสอนยังช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเนื้อหาบทเรียนที่ยุ่งยากซับซ้อนได้ง่ายในระยะเวลาอันสั้น สามารถช่วยให้เกิดความคิดรวบยอดในเรื่องนั้นได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว (กิดานันท์ มลิทอง, 2543 : 98) โดยเฉพาะสื่อที่เร้าความสนใจและดึงดูดความสนใจให้กับผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ได้นั้นจะต้องมีความถูกต้อง และได้รับการยอมรับจากวงการศึกษา ซึ่งคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นสื่อที่นับว่าได้รับความนิยมมากในปัจจุบัน ทั้งนี้เนื่องจากคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นการจัดโปรแกรมเพื่อการเรียนการสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์เป็นสื่อช่วยถ่ายโอนเนื้อหาความรู้ไปสู่ผู้เรียน (วุฒิชัย ประสารสอย, 2543 : 10) โดยคอมพิวเตอร์จะทำหน้าที่นำเสนอบทเรียนแทนครูและผู้เรียนสามารถเรียนได้ด้วยตนเอง เพราะเป็นบทเรียนที่ผู้เรียนสามารถโต้ตอบหรือมีปฏิสัมพันธ์ (Interact) กับบทเรียน พร้อมทั้งยังได้รับผลย้อนกลับ (Feedback) อย่างทันทีทันใดรวมทั้งสามารถประเมินและตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียนได้ตลอดเวลา บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนจึงเป็นบทเรียนที่สามารถตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี (พรเทพ เมืองแมน, 2544 : 3) โดยผู้เรียนที่เรียนได้เร็วก็สามารถเรียนล่วงหน้าได้ ผู้เรียนที่เรียนรู้ได้ช้าก็สามารถทบทวน บทเรียนได้เองโดยไม่จำกัดเวลา ลดปัญหาความเหลื่อมล้ำในกระบวนการเรียนการสอน ผู้เรียนมีโอกาสเรียนรู้จากการสอนในเนื้อหาและฝึกปฏิบัติเพื่อทบทวนไปด้วยในตัว (กิดานันท์ มลิทอง, 2540 : 263) ทำให้การเรียนการสอนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีประสิทธิผลการเรียนรู้ดีขึ้น ดังผลงานวิจัยของ บุญช่วย พิชญวิวัฒน์ (2542 : บทคัดย่อ) พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนและกลุ่มที่เรียนจากการสอนตามคู่มือครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลอง ที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาเคมี ว032 เรื่องตารางธาตุ สูงกว่ากลุ่มควบคุมซึ่งเรียนจากการสอนตามคู่มือครู สอดคล้องกับ สัมพันธ์ สิทธิ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชา วิทยาศาสตร์

เรื่อง กำลังไฟฟ้า มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนจากการสอนปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจาก บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีลักษณะเป็นสื่อมัลติมีเดีย คือ เป็นสื่อประสมที่มีความสามารถในการนำเสนอบทเรียนได้ทั้งข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เสียงบรรยายและเสียงบรรยาย ประกอบกันเป็นเรื่องราว (รักศักดิ์ เลิศคงคาทิพย์ , 2548 : ออนไลน์) จึงสามารถสร้างความสนใจและดึงดูดใจให้กับผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

เสียงเป็นส่วนประกอบอย่างหนึ่งในบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ช่วยให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้เร็วขึ้น การสื่อความหมายด้วยเสียง เป็นการสื่อสารที่ให้การรับรู้จากการฟังหรือการได้ยินเสียง ผลจากการวิจัยพบว่า การรับรู้จากการได้ยินได้ฟังสามารถรับรู้ได้เพียง 13% แต่ในบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่นำเสนอมีมัลติมีเดีย นั้น เสียงถือเป็นสื่อที่ช่วยสร้างความเข้าใจในเนื้อหาสาระได้ดีและถือเป็นสื่ออย่างหนึ่งของบทเรียน หากบทเรียนใดไม่มีเสียง บทเรียนนั้นจะจืดชืดลงไปทันที (ไฟโรจน์ ติรณธนากุล, ไพบูลย์ เกียรติโกมล และ เสกสรรค์ แยมพินิจ, 2546:187) เสียงที่ว่าอาจจะเป็นเสียงบรรยายหรือเสียงพูด เสียงจากการบันทึกในเหตุการณ์จริง เสียงดนตรี เสียงบรรยาย ซึ่งผู้ออกแบบบทเรียนควรเลือกใช้เท่าที่จำเป็นและตรงตามจุดประสงค์ของเนื้อหา เนื่องจากการใช้เสียงที่ถูกต้องสามารถเพิ่มความสนุกสนานให้แก่ผู้เรียนได้เป็นอย่างดี และการใส่เสียงที่เหมาะสมเพิ่มเติมเข้าไปนั้น จะช่วยส่งเสริมความรู้ความเข้าใจและความคงทนในการจดจำสารสนเทศได้ดีมากขึ้นอีก (การใช้เสียง , 2548 : ออนไลน์)

นอกจากสื่อการเรียนการสอนแล้ว ภาษายังเป็นส่วนสำคัญอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น เนื่องจากภาษาเป็นสื่อกลางในการตกลง บอกกล่าว ทำความเข้าใจกันระหว่างบุคคล และเป็นเครื่องมือช่วยในการเรียนรู้สิ่งใหม่ (ฟารีดา สุบินวิญ, 2545 : 34) สำหรับประเทศไทยนั้น ภาษาไทย เป็นภาษาประจำชาติซึ่งมีความสำคัญมาก เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารระหว่างคนไทยทั้งประเทศเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน การใช้ภาษาไทยร่วมกันในระหว่างคนหนุ่มมากทำให้เกิดพลัง เกิดความรู้สึกร่วมกันน้ำหนึ่งใจเดียวกัน (คณาจารย์สมานมิตร, 2547 : 15) สำหรับในการศึกษาเล่าเรียนนั้นภาษาไทยนับว่ามีบทบาทสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะผู้สอนจะต้องใช้ภาษาไทยในการถ่ายทอดความรู้แก่ผู้เรียน ขณะเดียวกันผู้เรียนก็ต้องใช้ภาษาไทยในการศึกษาหาความรู้ทั้งในส่วนที่รับถ่ายทอดจากผู้สอนและในส่วนที่ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง (อัจฉรา ชิวพันธ์, 2547 : 45) ดังที่ สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2544 : 1) ได้กล่าวว่า ภาษาไทยเป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับนักเรียน นิสิต นักศึกษา และบุคคลทั่วไป เพื่อใช้ในการศึกษาหาความรู้และใช้ในการทำงาน ดังนั้นการฝึกฝนเพื่อให้เกิดทักษะทางภาษาไทยจึงมีความสำคัญและจำเป็น ในขณะที่การติดต่อทางราชการหรือการสอนในโรงเรียนนั้นจะใช้ภาษาไทยกลาง จึงทำให้ภูมิภาคต่างๆ ในประเทศไทยที่ผู้เรียนยังมีการใช้ภาษาถิ่นเป็นปัญหาที่สำคัญปัญหาหนึ่งที่ควรให้ความสนใจและได้

รับการปรับปรุงแก้ไขอย่างจริงจัง เนื่องจากนักเรียนจำเป็นต้องเรียนวิชาต่างๆ ด้วยภาษาไทยกลาง ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับ ให้นักเรียนไทยเรียนวิชาต่างๆ ด้วยภาษาอังกฤษ ด้วยเหตุนี้เอง นักเรียนที่พูดภาษาถิ่นของตน จึงมีความรู้สึ้นักเรียนที่พูดภาษาไทยกลางไม่ได้ (พระบรมครู, 2548 : ออนไลน์)

สำหรับนักเรียนที่ใช้ภาษาถิ่นเป็นภาษาแม่ก็จะใช้ภาษาไทยกลางเป็นภาษาที่สอง กรณีนี้ก็ไม่ได้ต่างจากผู้เรียนที่ใช้ภาษาอื่นที่มีใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ จะก่อให้เกิดปัญหาในด้านการเรียนการสอนเช่นกัน ดังที่ อดองค์ เชื้อนนท์ (2548 : ออนไลน์) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนสำหรับผู้เรียนที่พูดภาษากะเหรี่ยงโปว์เป็นภาษาแม่เป็นไปอย่างยากเย็นแสนเข็ญ เพราะมีปัญหาด้านการสื่อสารระหว่างครูกับผู้เรียน โดยเฉพาะครูที่ไม่สามารถพูดภาษากะเหรี่ยงโปว์ได้ ผู้เรียนก็พูดภาษาไทยไม่ได้พูดแต่ภาษากะเหรี่ยงโปว์ในชีวิตประจำวัน จึงมีปัญหาในการจัดการเรียนการสอนทำให้ต้องใช้เวลาเรียนยาวนานและการสื่อสารระหว่างครูกับผู้เรียนเป็นไปอย่างยากลำบาก เนื่องจากการใช้ภาษาพูดของเด็กโดยทั่วไปขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมที่เด็กอาศัยอยู่ในที่ต่างกันภาษาแม่หรือภาษาแรกที่เด็กใช้จึงแตกต่างกันไป เมื่อเด็กเข้าสู่วัยเรียนทางโรงเรียนจะสอนภาษาที่คนส่วนใหญ่ในประเทศไทยใช้คือภาษาไทยกลาง เด็กที่มีภาษาใดภาษาหนึ่งเป็นภาษาแม่อยู่แล้ว เมื่อมาเรียนภาษาอื่นที่ไม่ใช่ภาษาแม่ภาษานั้นก็จะกลายเป็นภาษาที่สองสำหรับเขา (เจริญ พิพิธภันท์, 2531 : 20)

การที่ผู้เรียนรู้ภาษาหนึ่งแล้วมาเรียนภาษาใหม่ย่อมจะพบว่าผู้เรียนเกิดความสับสนและใช้กฎเกณฑ์ภาษาผิดๆ ทั้งนี้เนื่องจากวิธีการที่ผู้เรียนนำเอากฎไวยากรณ์ของภาษาที่หนึ่งมาใช้กับภาษาที่สองนั่นเอง (สุธินี สุขตระกูล, 2526 : 6) ซึ่งสอดคล้องกับ Hurlock (1964 : 242) ได้กล่าวว่า เด็กที่ใช้ภาษาเฉพาะกับครอบครัวมาๆ ทำให้ภาษานั้นเป็นภาษาเด่นของเด็ก เมื่อต้องไปเรียนภาษาใหม่เป็นภาษาที่สองที่โรงเรียนเด็กจะเรียนได้ช้าเพราะการรบกวนของภาษาแรก เนื่องจากเด็กที่ใช้ภาษามลายุถิ่นเป็นภาษาแม่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวัน ความเคยชินกับการใช้ภาษาแม่อยู่เสมอทำให้เกิดปัญหาเมื่อเรียนโดยใช้ภาษาไทย ทำให้ส่งผลไปถึงการเรียนวิชาอื่นๆ ด้วย เพราะการสอนวิชาอื่นๆ ก็ต้องใช้ภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้หรืออาจกล่าวได้ว่าภาษาไทยเป็นหัวใจหลักของทุกวิชา ดังผลงานวิจัยของ รัตนา ศิริพานิช (กระทรวงศึกษาธิการ, 2538 : 12) พบว่านักเรียนแรกเข้าเรียนที่พูดภาษามลายุที่ที่บ้านมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อ่าน เขียน และเลขคณิตต่ำกว่านักเรียนในภาคกลางที่ใช้ภาษาไทยเป็นประจำและยังต่ำกว่านักเรียนที่พูดภาษาถิ่นอื่นๆ หากนักเรียนเหล่านี้ได้รับการปูพื้นฐานทางภาษาไม่ดีก็จะกลายเป็นปัญหาสะสมทำให้เกิดเจตคติที่ไม่ดีต่อภาษาไทย เกิดปัญหาการเรียนการสอนอย่างยิ่งและยังส่งผลกระทบต่อการเรียนในระดับสูงขึ้นไป ซึ่ง คำานวน คล่องการเขียน (2517 อ้างถึงใน ดันนียาล สารี, 2546 : 23) ได้เสนอแนวทางในการสอนนักเรียนที่ใช้ภาษาถิ่นหรือนักเรียนที่ใช้ภาษามลายุถิ่นให้ครูผู้สอนนำภาษาของนักเรียนเข้าช่วย

ในการอธิบาย และหนังสือที่ใช้ในการเรียนการสอนควรมีเนื้อหาที่ได้มาจากการเปรียบเทียบภาษาที่เรียนกับภาษาของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนเข้าใจได้เร็วขึ้น

พื้นที่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส นับเป็นพื้นที่หนึ่งที่มีการนำภาษาถิ่นมาใช้ในชีวิตประจำวันด้วยเช่นกัน เนื่องจากประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลามร้อยละ 78.79 นับถือศาสนาพุทธร้อยละ 18.03 และศาสนาอื่นๆ ร้อยละ 3.18 และชาวไทยมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้นี้จะมีการใช้ภาษามลายูถิ่นในการติดต่อสื่อสารกัน(การศึกษายะลา, 2548 : ออนไลน์) ทำให้เด็กที่อยู่ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาแม่หรือภาษาแรกที่เด็กเรียนรู้และคุ้นเคยมาตั้งแต่เกิด เมื่อเด็กต้องเข้าสู่โรงเรียนที่มีการใช้ภาษาไทยกลางในการจัดการเรียนการสอนจึงทำให้เรียนรู้ช้า ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ทำให้คุณภาพการศึกษาในพื้นที่ได้รับการประเมินว่าอยู่ในเกณฑ์ต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับการศึกษาในส่วนอื่นของประเทศ ทั้งนี้ด้วยสาเหตุหลายประการ เช่น ความยากจนและความจำเป็นที่ต้องย้ายถิ่นฐานเพื่อหางานทำกับครอบครัว ทำให้มีอัตราขาดเรียนสูง และนักเรียนที่จากการครอบครัวชาวไทยมุสลิมจำนวนไม่น้อยยังขาดโอกาสที่จะได้รับการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าเรียนในระดับประถมศึกษา ทำให้เสียเปรียบโดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านภาษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2548 : 2) และจากผลการประเมินประสิทธิภาพทางการศึกษาในภาพรวมของประเทศ จำแนกตามเขตการศึกษา 12 เขต พบว่า เขตการศึกษาที่มีประสิทธิภาพของการศึกษาค่ำสุดคือ เขตการศึกษา 2 (ค่าเฉลี่ย 40.32) ประกอบด้วย 4 จังหวัด ได้แก่ สตูล ปัตตานี นราธิวาส และยะลา โดยจังหวัดยะลามีคุณภาพการศึกษาต่ำสุดในเขตการศึกษา 2 ดังผลการประเมินคุณภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในกลุ่มสาระต่างๆ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2527-2541 จำแนกตามระดับคะแนนเฉลี่ยเริ่มต้นและอัตราความก้าวหน้าของนักเรียน พบว่า จังหวัดสตูล มีคะแนนเฉลี่ยเริ่มต้นสูงกว่าร้อยละ 50 ในสองกลุ่มสาระ และ มีอัตราความก้าวหน้าของนักเรียนสูงกว่าร้อยละ 1 ต่อปี มากกว่าสองกลุ่มสาระขึ้นไป จังหวัดปัตตานี มีคะแนนเฉลี่ยเริ่มต้นสูงกว่าร้อยละ 50 เพียงหนึ่งกลุ่มสาระ และมีอัตราความก้าวหน้าของนักเรียนสูงกว่าร้อยละ 1 ต่อปี ในสองกลุ่มสาระ จังหวัดนราธิวาส มีคะแนนเฉลี่ยเริ่มต้นต่ำกว่าร้อยละ 50 ในทุกกลุ่มสาระ และมีอัตราความก้าวหน้าของนักเรียนสูงกว่าร้อยละ 1 ต่อปี เพียงหนึ่งกลุ่มสาระ และจังหวัดยะลา มีคะแนนเฉลี่ยเริ่มต้นต่ำกว่าร้อยละ 50 และมีอัตราความก้าวหน้าของนักเรียนต่ำกว่าร้อยละ 1 ต่อปี ในทุกกลุ่มสาระ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2544 : 93-101, 165) และจากผลการประเมินดังกล่าวนี้ ทำให้แต่ละจังหวัดทราบว่าการศึกษาในพื้นที่ที่มีคุณภาพหรือความก้าวหน้ามากน้อยเพียงใด สามารถหาวิธีการแก้ไขในส่วนที่บกพร่องหรือมีปัญหาและส่งเสริมพัฒนาในส่วนที่ดีแล้วให้ดีขึ้นได้

จากปัญหาและความเป็นมาดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยได้เล็งเห็นว่าจังหวัดยะลามีคุณภาพการ

ศึกษาอยู่ในเกณฑ์ต่ำสุดในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เนื่องจากมีการใช้ภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาแม่ ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ในขณะที่กระบวนการเรียนการสอนนั้นจะมีการใช้ภาษาไทยกลางเป็นหลัก ทำให้ผู้เรียนไม่สามารถเข้าใจและเกิดการเรียนรู้ในเรื่องนั้นได้ดีเท่าที่ควร ทำให้ผู้สอนอาจจำเป็นต้องมีการใช้ภาษาถิ่นหรือภาษาแม่ของผู้เรียนควบคู่ไปกับการใช้ภาษาไทยกลางในการเรียนการสอนบ้างในบางครั้งเพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาบทเรียน แต่ถ้าผู้สอนไม่สามารถที่จะพูดภาษานั้นได้ก็จะส่งผลต่อการเรียนการสอนด้วยเช่นกัน นอกจากนี้ผู้วิจัยได้นำประโยชน์ของสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่สามารถเป็นตัวกลางในการถ่ายทอดความรู้ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และนำภาษามลายูถิ่นมาใช้ประกอบในสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนด้วย เพื่อช่วยให้ผู้เรียนที่ใช้ภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาแม่นำไปเรียนรู้เพิ่มเติมหรือทบทวนเนื้อหาในส่วนที่ไม่เข้าใจได้ ดังนั้นผู้วิจัยมีแนวคิดที่จะศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ใช้เสียงบรรยายภาษาไทยภาษาเดียวและการใช้เสียงบรรยายภาษาไทยควบคู่กับภาษามลายูถิ่น เรื่องโรคที่ควรรู้จัก ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นการศึกษาเกี่ยวกับโรคที่พบได้บ่อยในชีวิตประจำวัน และเจ็บป่วยได้ง่าย ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในการป้องกันตนเองจากโรคและดูแลรักษาอาการขณะเจ็บป่วยให้บรรเทาหรือดีขึ้นได้ ซึ่งนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 4 นับได้ว่าเป็นนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีแรกของช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-ป.6) ที่ผ่านการเลื่อนชั้นจากช่วงชั้นที่ 1 (ป.1-ป.3) มาแล้วและมีทักษะพื้นฐานการใช้คอมพิวเตอร์มากกว่าช่วงชั้นที่ 1 อีกทั้งเป็นการเริ่มต้นในการเรียนรู้เนื้อหาในระดับช่วงชั้นที่ 2 โดยนักเรียนทุกคนที่กำลังจะจบในแต่ละช่วงชั้นต้องเข้าสอบหรือเรียกว่า การสอบความรู้รวบยอดปลายช่วงชั้น(O-NET : Ordinary National Education Testing) ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544 (สำนักทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2550 ; ออนไลน์) ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่านักเรียนที่ใช้ภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาแม่ จัดเป็นนักเรียนที่ผู้สอนควรให้ความสำคัญและจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนเพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และสนใจได้ดีขึ้น สอดคล้องกับ ดารณี สักดิ์ศิริผล (อ้างถึงใน ศรียา นิยมธรรม, 2546 : 57) กล่าวว่า การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษนั้นจะต้องจัดให้เหมาะสมกับความต้องการและความสามารถของเด็กจึงจะทำให้เกิดประโยชน์เต็มที่ ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงความแตกต่างของเด็กแต่ละบุคคล ทั้งทางร่างกายและอารมณ์ สังคมและสติปัญญา โดยผู้วิจัยคาดว่าการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนที่ใช้ภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาแม่ ที่เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ใช้เสียงบรรยายภาษาไทย และเสียงบรรยายสองภาษา ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่สร้างขึ้นนี้จะเป็นสื่อการเรียนการสอนอย่างหนึ่งที่สามารถช่วยแก้ปัญหาให้กับนักเรียนและครูผู้สอนได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ใช้ภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาแม่ที่เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ใช้เสียงบรรยายภาษาไทยและเสียงบรรยายสองภาษา
2. เพื่อเปรียบเทียบความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนที่ใช้ภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาแม่ที่เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ใช้เสียงบรรยายภาษาไทยและเสียงบรรยายสองภาษา

สมมติฐานการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ใช้เสียงบรรยายภาษาไทย และนักเรียนที่เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ใช้เสียงบรรยายสองภาษาแตกต่างกัน
2. ความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ใช้เสียงบรรยายภาษาไทย และนักเรียนที่เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ใช้เสียงบรรยายสองภาษาแตกต่างกัน

ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย

1. ทำให้ทราบว่าบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ใช้เสียงบรรยายภาษาไทยและเสียงบรรยายสองภาษา รูปแบบใดที่ทำให้นักเรียนที่ใช้ภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาแม่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ดีกว่ากัน
2. ทำให้ทราบว่าบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ใช้เสียงบรรยายภาษาไทยและเสียงบรรยายสองภาษา รูปแบบใดที่ทำให้นักเรียนที่ใช้ภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาแม่มีความคงทนในการเรียนรู้ได้ดีกว่ากัน
3. แนวทางในการออกแบบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสำหรับนักเรียนที่ใช้ภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาแม่

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่ใช้ภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาแม่ ที่กำลังเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 โรงเรียนบ้านโกตาบารู อำเภอรามัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 1 จำนวน 70 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่ใช้ภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาแม่ที่กำลังเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 โรงเรียนบ้านโกตาบารู อำเภอรามัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 1 จำนวน 60 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

กลุ่มควบคุม เป็นนักเรียนที่เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ใช้เสียงบรรยายภาษาไทย จำนวน 30 คน

กลุ่มทดลอง เป็นนักเรียนที่เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ใช้เสียงบรรยายสองภาษา จำนวน 30 คน

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ศึกษา มีดังนี้

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ รูปแบบการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มี 2 แบบ คือ

3.1.1 การเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ใช้เสียงบรรยายภาษาไทย

3.1.2 การเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ใช้เสียงบรรยายสองภาษา

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

3.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.2.2 ความคงทนในการเรียนรู้

4. เนื้อหาของบทเรียน

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เนื้อหาเรื่องโรคที่ควรรู้จัก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยเนื้อหาที่ใช้จะอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ช่วงชั้นที่ 2 และสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

นิยามศัพท์เฉพาะ

บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน หมายถึง บทเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นที่มีเนื้อหา ชุดคำถาม และคำตอบจัดเตรียมไว้ ผู้เรียนสามารถเรียนตามลำดับขั้นได้ด้วยตนเองและทำกิจกรรมต่างๆ ที่ปรากฏบนจอภาพโดยอาศัยคอมพิวเตอร์เป็นเครื่องช่วยสอน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้จะมี 2 รูปแบบ โดยมีเนื้อหาเดียวกันแต่ต่างกันทางภาษาที่ใช้ในบทเรียน คือ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ใช้เสียงบรรยายภาษาไทย และบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ใช้เสียงบรรยายสองภาษา

บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ใช้เสียงบรรยายภาษาไทย หมายถึง บทเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นที่ใช้เสียงบรรยายภาษาไทยภาษาเดียวในการอธิบายข้อความในบทเรียน

บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ใช้เสียงบรรยายสองภาษา หมายถึง บทเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นที่ใช้เสียงบรรยายภาษาไทยควบคู่กับการใช้เสียงบรรยายภาษามลายูถิ่นในการอธิบายข้อความในบทเรียน นั่นคือเมื่อใช้ภาษาไทยอธิบายข้อความในประโยคนั้นจบแล้วก็จะใช้ภาษามลายูถิ่นอธิบายข้อความในประโยคเดิมนั้นซ้ำอีกครั้งหนึ่ง

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง แบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือกที่ใช้ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในรายวิชาสุขศึกษา เรื่องโรคที่ควรรู้จัก ซึ่งเป็นแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถในการเรียนรู้เรื่องโรคที่ควรรู้จักของนักเรียนสามารถวัดได้จากคะแนนการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังจากเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

ความคงทนในการเรียนรู้ หมายถึง การคงไว้ซึ่งผลการเรียนหรือความสามารถในการระลึกเนื้อหาที่เคยเรียนไปแล้ว สามารถวัดได้จากคะแนนการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังจากได้เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนผ่านมาแล้วในระยะเวลา 2 สัปดาห์ โดยใช้แบบทดสอบฉบับเดิมที่ได้มีการปรับเรียงลำดับข้อคำถามใหม่

นักเรียน หมายถึง ผู้ที่กำลังเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2549 โรงเรียนบ้านโกตาบารู อำเภอรามัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 1

ภาษามลายูถิ่น หมายถึง ภาษาอาหรับหรือภาษามลายู ที่ชาวไทยมุสลิมใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ใช้พูดในชีวิตประจำวัน

ภาษาแม่ หมายถึง ภาษาที่เด็กใช้มาตั้งแต่เริ่มหัดพูดและใช้ตลอดมาในชีวิตประจำวันกับครอบครัวและท้องถิ่น โดยได้รับการฝึกฝนจากพ่อแม่หรือผู้ที่อยู่ใกล้ชิด ซึ่งใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้มีเด็กไทยมุสลิมจำนวนมากที่ใช้ภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาแม่

นักเรียนที่ใช้ภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาแม่ หมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่พูดภาษามลายูถิ่นได้เป็นภาษาแรกนับตั้งแต่เริ่มหัดพูดและใช้ตลอดมาในชีวิตประจำวัน และใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สองเมื่อมาอยู่ที่โรงเรียน